

CDA Holon *The Institute for Voluntary Sensorial Deprivation* / Anushik **11.2024 — 3.2025**

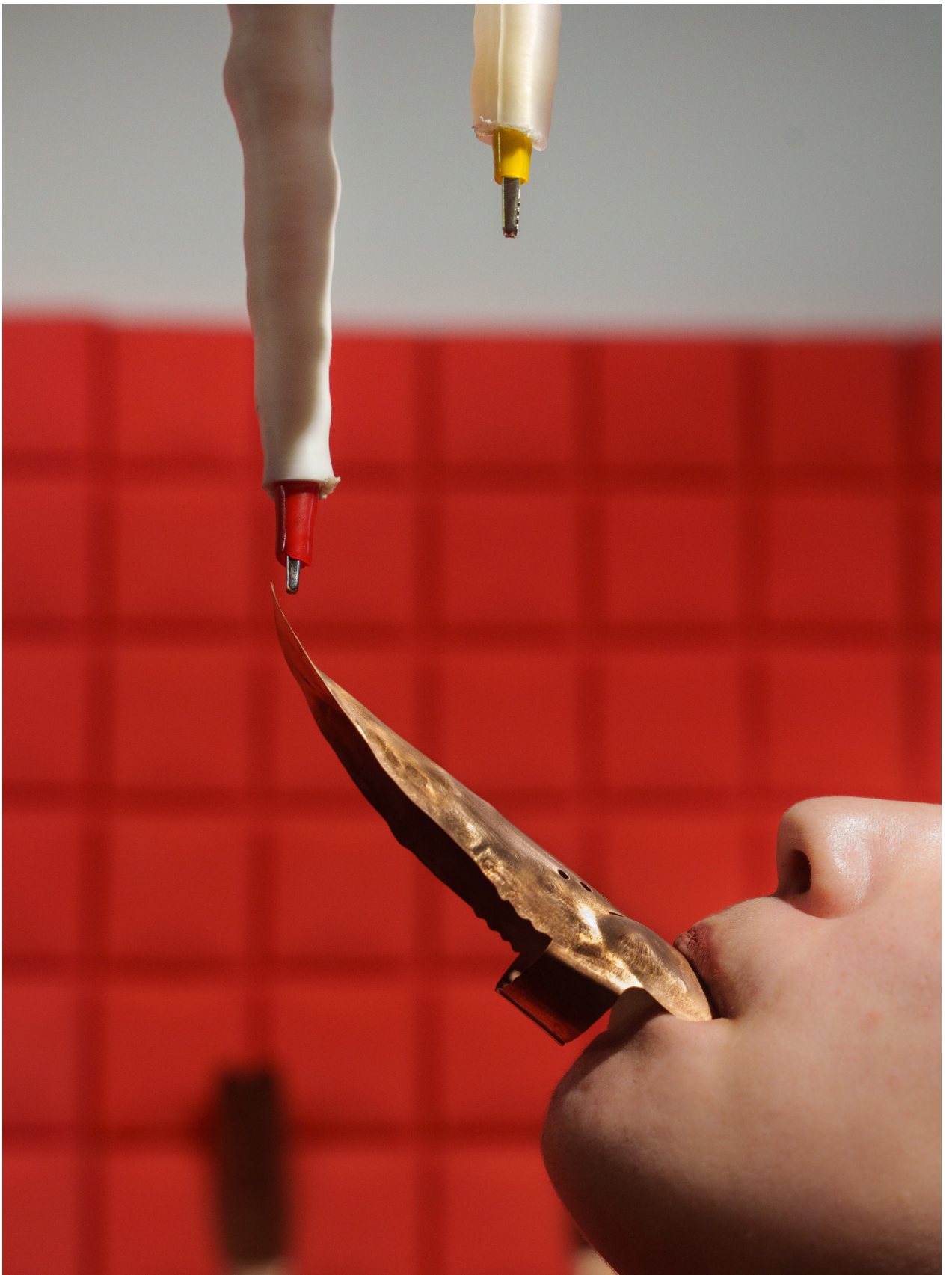
THE INSTITUTE
FOR VOLUNTARY
SENSORIAL
DEPRIVATION

מרכז

חשי

לחם

המכון

Serving The Instructions

•

Anushik

• •

• • •

Between the walls of the Institute
For sensory lack,
Served with consent, not attack.

Surrender is a choice,
Not a recipe for despair's voice.

Awake?

To cease – that's a choice,
Not wholly a loss.
The institute calls:
Lay your senses to pause.

• • • •

The body stands as the final arena,
Where all must unfold.
Between these vigilant walls,
You are summoned to taste the stillness
That instructions provide –
To yield, or perhaps rebel,
Against the dictates of the space.

In the sealed capsule,
Surrender might become eternal rest,
Or spark a rebirth,
A conscious choice to exist.

The face-down chair, suspended at the summit,
Bows your gaze to the earth,
Offering the flavor of submission.
Yet there, within the weight of command,
An awakening may stir.

In the sound cave, beneath weeping stalactites,
A metal tongue brushes lightly
Against the promise of a new language –
Should you dare to taste it?

Welcome, and farewell.
Blessed are the dreaming,
And blessed the awakened.

Awake?

.....

Udi Edelman

.....

In her latest work, Chana Anushik Manhaimer explores the sensory experience within our contemporary socio-technological reality. We live in an era of an unprecedented flood of images – real, augmented, or fabricated – overwhelming us in their indiscriminate chaos. This sensory overload is driven primarily by multiple media screens operating simultaneously. Information and images of unidentifiable sources perpetually multiply through forwarding, copying, distorting, and layering. We scroll endlessly from image to image, switching between countless TV channels and streaming platforms, our gaze shifting from phone screens to computer monitors to televisions, trying to focus on one while others persist in the background. Often, these images are crafted to influence our worldview, interfere with our existing knowledge, and reorganize the meaning we attribute to reality. Visual manipulation is frequently intensified through the stimulation of additional senses, creating multisensory experiences, which are expected to expand in the near future into other forms and mechanisms. This sensory overload thrusts us into a profound crisis of trust between sensory input and consciousness, which strives to interpret, judge, and distinguish truth from falsehood.

The challenge of relying on senses bombarded with technologically manufactured or manipulated images evokes unease and ambiguity, sometimes escalating to anxiety and dissociation. What was once confined to philosophical inquiry – Plato’s Allegory of the Cave, Descartes’s meditation on sensory reliability, or *The Matrix*’s vision of a simulated world – has become our immediate and pervasive experience of uncertainty, detachment, and difficulty in discerning the truth of what lies before us. In this sense, questioning the reliability of the senses isn’t new. Yet, with the explosion of social networks, the refinement of consciousness engineering, and the growing integration of AI technologies, the scale and intensity of these challenges have multiplied exponentially. Against this backdrop, Manhaimer established *The Institute for Voluntary Sensorial Deprivation*.

The Institute researches and develops strategies for defense and rehabilitation, aiming to restore our relationship with our senses while rebuilding trust in the body’s ability to filter sensory input. It offers a variety of methods to neutralize sensory stimuli, reset experience, focus on tactile engagement, and reflect on the very essence of sensory perception. Drawing inspiration from float tanks – facilities designed to neutralize sensory input for a predetermined therapeutic duration – and from scientific studies on anxiety and trauma treatments, Manhaimer has created an installation simulating a wellness center. This space invites the audience to physically

interact with its facilities and engage in direct sensory experiences. *The Institute for Voluntary Sensorial Deprivation* examines how society organizes and dictates what is deemed possible to see, hear, and feel. The project questions the social structures prescribing who may see and be seen, hear and be heard, act and be acted upon. Through absurd instructions and sensory deprivation experiences, the institute allows participants to rediscover the power that lies at the limits of their consciousness. The different spaces provide environments intentionally designed for sensory restriction. Yet, the audience is not constrained by these conditions – rather, they choose to actively engage with them, while the option to abstain remains a legitimate choice the whole time.

Through guided self-restriction, participants assume an active role in regulating their own senses. This way, the institute creates a localized space where the body emerges as a political arena, embodying the tension between personal freedom and the societal forces that shape experience. The project raises critical questions about freedom and the body as a vehicle for action and rebellion, seeking to restore participants' control over the way they perceive and engage with reality. Manhaimer defines the boundaries of the senses through their very use, aiming to cultivate a space that fosters a renewed encounter with the senses and reorganizes the inner balance between self and experience.

.....

Sensory Deprivation: Beyond the Limits of the Body

Doron Peisic

.....

.....

The sensory deprivation tank, also known as an isolation tank or float tank, was invented in the 1950s by Dr. John C. Lilly (1915–2001), an American consciousness researcher and neuropsychiatrist. The tank is a large pod-like structure resembling a bathtub with a sealable lid designed to block all external sensory input. It is filled with water saturated with Epsom salt and heated to a temperature close to that of the human skin. These conditions enable the muscles to relax and the body to float effortlessly without significant sensations of heat or cold. The longer one remains in the tank, the stronger the dissociative effects become, often leading to an almost complete detachment from identifying with the physical body. At this stage, deeper layers of consciousness begin to emerge.

Lilly's invention attracted many researchers to experience floating, including notable figures such as Stanislav Grof, Timothy Leary, Ram Dass, Richard Feynman, and Alejandro Jodorowsky. In 1980, Ken Russell's film *Altered States*, inspired by Lilly's research, was released. The film tells the story of an eccentric scientist who invented a sensory deprivation tank in an attempt to transcend the limits of human consciousness. Consequently, during his sessions, he accidentally transforms into a violent, prehistoric hominid. The film depicted the floating experience in a distinctly surreal and grotesque style, and although it was a box office flop, it succeeded in sparking public curiosity about sensory deprivation. Since then, float tanks have appeared frequently in popular culture, including in television shows like *The Simpsons*, *The Big Bang Theory*, and *Stranger Things*, as well as on Joe Rogan's podcast.

So, how can we describe the floating experience? From the moment the tank is sealed, the process of gradually adapting to sensory deprivation begins. The inner world starts to unfold, expanding in all directions without any clear boundaries. Over time, it becomes difficult to determine where it begins and where it ends. Lilly discovered that floating frees up masses of neurons from the constant need to process gravity, balance, and environmental sensory stimuli. As a result, everything that comes to mind is experienced with remarkable intensity inside the tank – whether it's physical sensations like breathing and heartbeats or imagination and memories, which emerge as vivid as holograms projected before our mind's eye. Many people experience auditory hallucinations, occasionally even visual ones, and a sensation of the body rotating like a clock's hand. While nowadays floatation is often marketed as a relaxing and therapeutic experience, Lilly's account and the testimonies of many others reveal that the potential for sensory deprivation goes far beyond that.

Since ancient times and throughout history, sensory deprivation has been used as a method to explore consciousness, with isolated caves often serving as the setting for such experiences. Mystics in both Eastern and Western traditions spent long periods in sensory deprivation, detaching their sensory impressions from consciousness. This practice revealed deeper layers of reality, helping them understand the mechanisms of consciousness and the cosmos – insights they sought to share with others. However, there was never unanimity among them over the nature of these mechanisms, since the sensory-deprived consciousness is uncharted territory, varying from person to person, and can lead to unpredictable results. The shared aspect of these experiences is the circular movement between the internal and external – like Ouroboros, the snake devouring its own tail – ultimately returning to everyday reality to integrate one's new insights and, of course, challenge it.

For consciousness researchers, the universe is an infinite riddle, inviting us to wonder: What is reality? What is real, and what is imaginary? Is consciousness “within” reality and bounded by its laws, or is reality, including its laws, created “within” consciousness? And what is the fundamental difference between internal and external? For Lilly, the answers to these profound questions depend entirely on one's beliefs – specifically, what he terms Metabeliefs, beliefs about beliefs. Lilly explains that most people exist within a Consensus Reality, which is a system of shared beliefs, assumptions, and interpretations considered real within their cultural, national, social, familial, and romantic contexts, including the belief in cities, countries, banks, taxes, bills, salary, property, and all narratives manufactured by the media.

Living within consensus reality, the dominant metabelief is that everyday reality is the only truth, an eternal, unshakable fact beyond question. However, life occasionally brings unexpected disruptions to this metabelief. Whether through a mystical or psychedelic experience, a confrontation with loss and death, or even a subversive idea in a book or film, our belief system undergoes a profound transformation, and suddenly, we can no longer believe in consensus reality. The new metabelief, formed in the wake of such a drastic shift in the perception of reality, is actually the belief in the capacity to change, in the possibility of encountering new uncharted frontiers of existence and the cosmos, and especially in the inherent flexibility of the mind. To quote Lilly:

In the province of the mind, what one believes to be true is true or becomes true, within certain limits to be found experientially and experimentally. These limits are further beliefs to be transcended. In the mind there are no limits.

Sensory deprivation is the vehicle for such transformation, and Lilly chose to be his own guinea pig while questioning all the fundamental assumptions of both science and religion about reality and what lies beyond it. He spent hours and sometimes days floating in the tank under the influence of almost every possible drug, from LSD to Ketamine (which he referred to as “Vitamin K”), in an effort to reassess the mind’s limits, or as he put it – to reprogram the *Human Biocomputer* beyond ego-based survival patterns. The results of his experiments were surprising: telepathic communication with alien entities, a terrifying prophetic vision of a future technocratic dystopia, and additionally, some existential questions about his own sanity and the very nature of sanity itself.

From within the float tank, in a ketamine-induced meditative state, Lilly claimed to have contacted a galactic organization called ECCO (Earth Coincidence Control Office), a cosmic office that guides humanity’s destiny through meaningful coincidences. According to Lilly, ECCO agents taught him hard and valuable lessons via telepathy, thus recruiting him to serve the best interests of humanity. In one particularly harrowing hallucination, they removed his penis and handed it to him – an experience meant to help him overcome his castration anxiety.

As Lilly delved deeper into communication with intelligent galactic beings, he discovered that not all of them had humanity’s best interests in mind. Among them, Lilly encountered the Solid State Entity, a cosmic parasite-like being that uses humanity to reproduce. Its ultimate goal is to manifest in the material world through technology, for which it telepathically transmits ideas for new inventions into the minds of key scientists and intelligence agents. Once it gains full control of humanity, its plan is to spread itself across space, infecting other planets. These visions brought Lilly to the brink of involuntary commitment after he attempted to warn the U.S. President of the impending threat.

Following these nerve-wracking experiences, which took a severe psychological toll, Lilly decided to redefine the concept of ‘insanity.’ For him, In-Sanity encompassed everything that goes on within the mind, both the acceptable and unacceptable thoughts that freely form in the inner world. In contrast, he coined the term Out-Sanity, to describe the internal content we choose to share externally. In modern society, exposing too much of one’s In-Sanity in the Out-Sanity often results in psychiatric commitment, and Lilly’s motivation as a scientist was to communicate as many transgressive ideas as possible without jeopardizing his freedom. However, in the later stages of his career, he revised his famous maxim:

*In the province of the mind there are no limits.
However, in the province of the body there are definite limits
not to be transcended.*

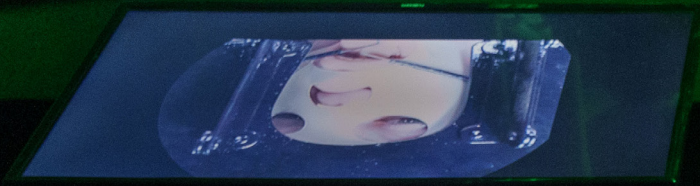
The new quote suggests that something led him to change his perspective. Did he come to understand the severe toll his research had taken on his physical and mental health and wished to caution other curious minds from following his path? Or had he concluded that communication with alien entities and parallel universes was nothing more than a neurological phenomenon, a totally unreal and subjective hallucination? There's no doubt that external pressures, namely societal and interpersonal pressures, inevitably do influence how people share insights gained through sensory deprivation. After all, if Lilly had openly declared, "It's all in the brain," it would have probably hindered his reputation as a psychonaut. The belief that such experiences are merely neurological phenomena is common among his fellow scientists, so he probably decided to play down this conclusion, realizing it would alienate his followers, who saw him as a guru of exploring realms beyond the physical body. Allegedly, if there is truly nothing beyond the brain, then all of Lilly's discoveries could be reduced to reflections of his private psyche, but does this make them any less real? The very ability to experience these states and return to consensus reality seems to challenge the dichotomy between truth and falsehood.

For further reading:

John C. Lilly:

- Programming and Metaprogramming in the Human Biocomputer: Theory and Experiments (1968).
- The Center of the Cyclone: An Autobiography of Inner Space (1972).
- Simulations of God: The Science of Belief (1975).
- The Deep Self: Profound Relaxation and the Tank Isolation Technique (1977).
- The Scientist: A Metaphysical Autobiography (1978).

Chana Anushik Manhaimer
Curator: Udi Edelman

חנה אנושיק מנהימר
אוצר: אודי אדלמן

November 2024 - March 2025

נובמבר 2024 - מרץ 2025

Performance Service Bot
Performers: Holeket ~ Uri Karin,
Shai Komarov

מופע פרפורמנס בול שירות
משתתפים: חולקט ~ אורי קרין,
שי קומרוב

LA DAME BRUNE - a guided
performance in the institute's
facilities
Performers: Chana Anushik
Manhaimer, Holeket ~ Uri Karin,
Yaara Steiner Yosef
Dramaturgy and artistic
direction: Maya Sharabani

LA DAME BRUNE - מופע מודרך
בחדרי המכון
משתתפים: חנה אנושיק
מנהימר, חולקט ~ אורי קרין,
יערה שטיינר יוסף
דרמטורגיה וניהול אמנותי:
מיה שרבני

Technical consultation and
production: Eili Levy,
Max - Machines & Crafts
3D printing consultation:
Uri Ben Natan, Mor Peled
Construction and setup:
Anton Abramov, Shmuel Moskovitz
Photos and Video: Tomer Fruchter
Graphic design: Guy Saggee
Text editing and English
translation: Noa Shuval

ייעוץ טכני והפקה בפועל:
אילי לוי, מקס - מלאכות
ומכונות
ייעוץ להדפסת תלת-ממד:
אורי בן נתן, מור פלד
בניה והקמה: אנטון אברמוב,
שמואל מושקוביץ
וידאו וצילום: תומר פרוכטר
עיצוב גרפי: גיא שגיא
עריכה לשונית ותרגום לאנגלית:
נועה שובל

All images in this catalog are
an installation views from The
*Institute for Voluntary
Sensorial Deprivation*, Chana
Anushik Manhaimer, 2024

כל התמונות בקטלוג הן מראות
הצבה: *המכון לחסך חושי*
מרצון, חנה אנושיק מנהימר,
2024

The exhibition celebrates
Chana Anushik Manhaimer as
the recipient of the second
Uri Katzenstein Prize for
Multidisciplinary Art, generously
supported by the Danziger family
and Rivka Saker.

התערוכה מציינת את זכייתה של
חנה אנושיק מנהימר במחזור
השני של הפרס לאמנות רב
תחומית ע"ש אורי קצנשטיין.
הפרס בתמיכתם הנדיבה של
משפחת דנציגר ורבקה סאקר.

המרכז לאמנות דיגיטלית
www.cda.org.il
2025

The Center for Digital Art
www.cda.org.il
2025

בעקבות חוויות מטלטלות אלה, שגבו ממנו מחיר נפשי עצום, לילי החליט לנסח מחדש את המושג "אי-שפיות". עבורו, In-Sanity ('שפיות-פְּנִים') זה כל מה שנמצא בתוך הנפש, כל התכנים המקובלים והבלתי-מקובלים שנוצרים באופן חופשי בעולם הפנימי. מנגד, הוא טבע את המונח Out-Sanity ('שפיות-חוץ') עבור התכנים הפנימיים שאנחנו בוחרים לתקשר כלפי חוץ. בחברה המודרנית, אם חושפים יותר מדי מתוך ה-Insanity ב-Outsanity בדרך כלל מגיעים לאשפוז פסיכיאטרי, והמוטיבציה של לילי כמדען הייתה לתקשר כמה שיותר רעיונות חריגים מבלי לאבד את חירותו. אולם, בשלב מאוחר יותר בקריירה שלו, הוא ניסח מחדש את ציטוטו המפורסם:

במחוזות התודעה אין גבולות.
עם זאת, במחוזות הגוף יש גבולות ברורים
שאין לחרוג מהם.

מהציטוט החדש משתמע שמהו גרם לו לשנות את גישתו. האם הבין את המחיר הכבד שמחקריו גובים מבריאותו הגופנית והנפשית וביקש להרתיע סקרנים מללכת בעקבותיו? האם הסיק כי התקשורת עם ישויות חוצניות ויקומים מקבילים איננה יותר מתופעה מוחית, הזיה סובייקטיבית חסרת כל ממשות? אין ספק שללחצים החיצוניים, כלומר החברתיים והבינאישיים, יש בכל זאת השפעה מכרעת על שיתוף התובנות המתגלות בחסך החושי.

אחרי הכול, אילו היה לילי מכריז באופן חד-משמעי כי "הכול במוח", סביר להניח שתדמיתו הציבורית כפסיכונאוט הייתה נפגעת. האמונה שחוויות אלה הן תופעות מוחיות בלבד נחשבת מקובלת בקרב מדענים כמוהו, כך שהוא כנראה בחר להצניע מסקנה זו כי הבין שהיא עלולה להתקבל בחוסר אהדה בקרב מעריצים, שראו בו גורו לגילוי היקומים שמעבר לגוף. לכאורה אם אכן אין דבר מעבר למוח, כל גילוייו לא היו אלא בבואה של נפשו הפרטית, אך האם זה הופך אותם לפחות ממשיים? נראה כי עצם האפשרות לעבור חוויות כאלה ולחזור אל מציאות הקונצנזוס מערערת את הדיכטומיה בין אמת ושקר.

לקריאה נוספת:

John C. Lilly:

- Programming and Metaprogramming in the Human Biocomputer: Theory and Experiments (1968).
- The Center of the Cyclone: An Autobiography of Inner Space (1972).
- Simulations of God: The Science of Belief (1975).
- The Deep Self: Profound Relaxation and the Tank Isolation Technique (1977).
- The Scientist: A Metaphysical Autobiography (1978).

הפנימי לחיצוני? לפי לילי, התשובה לשאלות הקשות הללו תלויה לחלוטין באמונות שלנו, ובפרט במה שהוא מכנה מטא-אמונות (Metabeliefs), כלומר באמונות שלנו לגבי אמונות. רוב האנשים, מסביר לילי, חיים במציאות קונצנזוס (Consensus Reality), שהיא מערכת של אמונות, השערות, הנחות ופרשנויות הנחשבות אמיתיות ונכונות במסגרת התרבותית, הלאומית, החברתית, המשפחתית, הזוגית וכו' שבה חיים, ובכללה האמונה בקיומם של ערים, מדינות, בנקים, מיסים, חשבונות, משכורת, רכוש, וכל הנרטיבים שיוצרים כלי התקשורת באשר הם. כשחיים במציאות הקונצנזוס, המטא-אמונה המקובלת היא שהמציאות השגרתית של חיי היומיום היא אמת יחידה, עובדה נצחית, ושאינ דבר שיכול לערער זאת. עם זאת, לעיתים החיים מזמנים מהפך לא צפוי במטא-אמונה שלנו. בין אם בעקבות חוויה מיסטית או פסיכדלית, מפגש לא צפוי עם אובדן ומוות, או אפילו רעיון חתרני שמופיע בספר או בסרט, לפתע מערכת האמונות שלנו משתנה מהיסוד וכבר אין אפשרות להאמין במציאות הקונצנזוס. המטא-אמונה החדשה שנוצרת בעקבות השינוי הדרסטי בתפיסת המציאות היא למעשה האמונה ביכולת להשתנות, ביכולת להכיר אופקים נוספים של היקום והקיום שטרם נחשפו, ובעיקר בגמישות האינהרנטית של התודעה. כפי שניסח זאת לילי:

במחוזות התודעה, מה שמאמינים שהוא אמיתי, אכן אמיתי,
או נעשה אמיתי, בגבולות מסוימים שיש לגלות מתוך ניסוי והתנסות.
גבולות אלה אינם אלא אמונות נוספות שיש להתעלות מעליהן.
בתודעה אין גבולות.

החסך החושי הוא האמצעי לטרנספורמציה שכזאת, ולילי בחר להיות שפן הניסיונות בעצמו, תוך הטלת ספק בכל הנחות היסוד המקובלות במדע ובדת לגבי המציאות ומה שמעבר לה. הוא צף במיכל במשך שעות ואף ימים תחת השפעה של כמעט כל סם אפשרי, מ-LSD ועד לקטמין (שכינה ויטמין K), במטרה לשרטט מחדש את גבולות התודעה, או בלשונו – לתכנת מחדש את "הביו-מחשב" האנושי (Human Biocomputer) לדפוסים שאינם מבוססים על מנגנוני ההישרדות של האגו. התוצאות של ניסוייו היו מפתיעות: תקשורת טלפתית עם ישויות חיצוניות, התגלות נבואית מחרידה לגבי הדיסטופיה הטכנוקרטית של העתיד, ועל הדרך גם תהיות קיומיות לגבי שפיותו ולגבי עצם טיבה של השפיות. מתוך מיכל הציפה, במצב תודעה מדיטטיבי ואפוף קטמין, טען לילי כי יצר קשר עם גוף גלקטי בשם ECCO, ראשי תיבות של 'המשרד לשליטה בצירופי מקרים על כדור הארץ' (Earth Coincidence Control Office), משרד המכוון את גורלו של המין האנושי באמצעות צירופי מקרים משמעותיים. לדבריו, סוכני ECCO לימדו אותו שיעורים קשים וחשובים דרך טלפתיה כדי לגייסו לטובת האנושות. פעם אחת, למשל, הסירו את איבר מינו והגישו לו אותו, בהזיה מעוררת אימה שנועדה לגרום לו להתגבר על חרדת הסירוס.

ככל שהעמיק בתקשורת עם ישויות גלקטיות תבוניות, כך גילה כי לא כולן מעוניינות בטובת האנושות. ביניהן, לילי פגש את 'ישות המצב המוצק' (Solid State Entity), מעין פרזיט קוסמי המנצל את האנושות כדי להתרבות. מטרתה של ישות זו לממש את עצמה בעולם החומר דרך טכנולוגיה, ולכן היא משדרת בטלפתיה רעיונות להמצאות חדשות למדעני מפתח ולסוכני ביון. לאחר שתכפיף את האנושות לשליטתה, בכוונתה לנדוד ברחבי החלל כדי להפיץ את עצמה בפלטות אחרות. חזיונות אלה כמעט הובילו את לילי לאשפוז כפוי, לאחר שניסה לטלפן לנשיא ארצות הברית כדי להזהירו מפני הסכנה.

מיכל החסך החושי ('Sensory deprivation tank' או 'Isolation tank'), הידוע גם כמיכל ציפה (Float tank) הומצא בשנות החמישים על ידי ד"ר ג'ון סי. לילי (John C. Lilly, 2001-1915), חוקר תודעה וניורופסיכיאטר אמריקאי. מדובר במיכל גדול דמוי אמבט בעל מכסה שסוגר ואוטם אותו, כך שאי אפשר לראות או לשמוע שום קלט חושי המגיע מבחוץ. המיכל מלא במים עם מלח אפסום, המחוממים לטמפרטורה הקרובה לטמפרטורת הגוף. תנאים אלה מאפשרים להרפות את השרירים ולצוף בקלות ללא תחושה עורית חזקה של חום או קור. ככל שנשארים זמן רב יותר במיכל, מתגבר האפקט הדיסוציאטיבי, עד כדי ניתוק כמעט מוחלט מהזהדות עם הגוף הפיזי. בשלב זה רבדים אחרים של התודעה מתחילים להיחשף. ההמצאה של לילי הובילה חוקרים רבים לביתו כדי להתנסות בציפה, ביניהם שמות מוכרים כגון סטניסלב גרוף, טימותי לירי, ראם דאס, ריצ'רד פיינמן ואלחנדרו חודורובסקי. בשנת 1980 עלה לאקרנים סרטו של קן ראסל *מצבים משתנים* (Altered States), המבוסס על מחקרו של לילי. הסרט מספר על מדען אקסצנטרי שהמציא את מיכל החסך החושי כדי לנסות ולפרוץ את גבולות התודעה האנושית, עד שבמהלך הציפה הוא מתגלגל ונעשה בטעות ליצור פרהיסטורי רצחני דמוי קוף-אדם. הסרט מציג את החוויה בצורה סוריאליסטית וגרוטסקית באופן מובהק, ולמרות שנחשב לכישלון קולנועי, הצליח לעורר בקרב הקהל הרחב סקרנות לגבי חווית החסך החושי. מאז הופיע מיכל הציפה פעמים רבות בתרבות הפופולרית, למשל בסדרות טלוויזיה כמו *משפחת סימפסון*, *המפץ הגדול*, *דברים מוזרים* ובפודקאסט של ג'ו רוגן. אז איך אפשר לתאר את חוויית הציפה? מהרגע שהמיכל נסגר מתחילה הסתגלות הדרגתית לחסך החושי. העולם הפנימי נפרש ומתרחב לכל כיוון ללא גבולות מוצקים, וכעבור זמן מה, כבר לא ברור היכן הוא מתחיל והיכן הוא נגמר. לילי הבין כי הציפה מאפשרת לשחרר מצבורים של נזיונים מהצורך המתמשך לחשב את כוח הכבידה, שיווי המשקל והקלט החושי מהסביבה. לכן, כל דבר שעולה בתודעה מורגש במיכל בחיות עצומה, בין אם מדובר בתחושה גופנית, כמו נשימה ודופק, או בדמיונות ובזיכרונות שלפתע צצים ומוקרנים מול עיני רוחנו כהולוגרמה. רבים חווים הזיות קוליות, לעיתים אפילו ויזואליות, ותחושה שהגוף מסתובב בחלל כמו מחוג של שעון. אמנם כיום משווקים לרוב את הציפה כתרפויטית ומרגיעה, אך מסיפורו של לילי ומעדותם של רבים אחרים ברור שהפוטנציאל של החסך החושי רחב הרבה יותר. כבר מהעת העתיקה ולאורך ההיסטוריה שימש החסך החושי ככלי או כשיטה לחקר התודעה, כשהמרחב ששימש להתנסות זו היה לעיתים קרובות מעמקיה של מערה מבודדת. מיסטיקנים במזרח ובמערב כאחד שהו ארוכות בחסך חושי עד שכל הרשמים של חושיהם כמו התנתקו מההכרה. כך התגלה בפניהם רובד עמוק יותר של המציאות שבאמצעותו הצליחו להבין את מנגנוני התודעה והיקום – תובנות שביקשו לחלוק עם אחרים. עם זאת, אין בקרב מיסטיקנים תמימות דעים לגבי אופיים של אותם מנגנונים, שכן התודעה המנותקת מהחושים היא טריטוריה בלתי מוגדרת, טיבה וטבעה משתנים מאדם לאדם והיא יכולה להוביל לתוצאות לא צפויות. המשותף לחוויה הוא התנועה המעגלית בין הפנים והחוץ – בדומה לאורובורוס, הנחש הבולע את זנבו שלו – כשבסופו של התהליך חוזרים למציאות השגרתית כדי לבצע אינטגרציה של התובנות החדשות, וכמובן, כדי לאתגר אותה. עבור חוקרי תודעה, היקום הוא חידה אינסופית המזמינה אותנו לתהות: מהי בעצם המציאות? מה אמיתי ומה דמיוני? האם התודעה נמצאת "בתוך" המציאות ופועלת לפי כלליה, או שהמציאות וכלליה נוצרים "בתוך" התודעה? ומה בכלל ההבדל בין

בעבודתה החדשה חנה אנושיק מנהימור בוחנת את חווית החושים לנוכח המציאות הטכנולוגית-חברתית העכשווית. אנחנו חיים בעידן של הצפה חסרת תקדים של דימויים – אמיתיים, מועצמים או פיקטיביים – השוטפים אותנו בערבוב חסר הבחנה. הצפת החושים מתקיימת בראש ובראשונה דרך מסכים ואמצעי תקשורת הפועלים במקביל; הדימויים והמידע, שמקורותיהם אינם מזהים, משוכפלים לאינסוף באמצעות העברה, העתקה, שיבוש וריבוד. אנחנו עוברים בין דימוי לדימוי הנגלל אחריו, בין אינספור ערוצי טלוויזיה ושירותי סטרימינג, במבט שקופץ בין מסך הטלפון, למסך המחשב, למסך הטלוויזיה, האחד על רקע האחרים. לעיתים קרובות הדימוי שמגיע אלינו נוצר במטרה להשפיע על תפיסת עולמנו, להתערב בידע שאנחנו מחזיקים ולארגן את המובן שאנחנו מעניקים למציאות. במקרים רבים המניפולציה החזותית מועצמת באמצעות גירוי של חושים נוספים ויוצרת רב-חושיות שצפויה להתרחב בעתיד הנראה לעין לצורות ולמנגנונים שונים. ההצפה החושית מציבה אותנו במשבר אמון ממשי בין הקלט החושי לבין התודעה השואפת לפרש ולשפוט את הנקלט ולהבחין בין אמת לשקר.

הקושי להסתמך על החושים המותקפים בדימויים שמומצאים או מעוותים באמצעים טכנולוגיים מעורר חוסר נחת ובהירות, עד לכדי חרדה ודיסוציאציה. מה שהיה בעבר נחלתם של העיונים הפילוסופיים – ממשל המערה של אפלטון, דרך בחינת אמיתות החושים של דקארט ועד לדימוי המטריקס של עולם מדומה הנפרד מעצמו – הופך לחוויה יומיומית ומיידית של חוסר ודאות, של תלישות ושל קושי הכרעה ממשי בפני מה שעומד מנגד. במובן זה, אין בהתמודדות עם שאלת מהימנות החושים כל חדש, אלא שעם התפוצצות הרשתות החברתיות והתמקצעות הנדסת התודעה ובשילוב המתגבר ועולה של טכנולוגיות AI, הריבוי והעוצמה שלה הוכפלו אלפי מונים. על רקע מצב העניינים הזה הקימה מנהימור את המכון לחסך חושי מרצון. המכון חוקר ומפתח אסטרטגיות הגנה ושיקום בינינו לבין החושים, בניסיון להחזיר לנו את האמון בגוף וביכולתו לסנן קלט. הוא מציע מגוון צורות של נטרול גירויים חושיים, איפוס חוויה, מיקוד מגעים והתבוננות בעצם חוויית החישה. מנהימור שואבת השראה מתאי ציפה – מתקנים המנטרלים גירויים חושיים למשך זמן טיפולי מוגדר – וממחקרים מדעיים על טיפולים בחרדות ובטראומה ויוצרת מיצב שמדמה מכון טיפולי ומציע לצופה להשתמש במכשירי המכון ובאביזריו ולבוא איתם במגע פיזי וחושי ישיר.

המכון לחסך חושי מרצון מתמקד באופן שבו החברה מארגנת ומכתיבה את מה שנחשב אפשרי לראות, לשמוע ולהרגיש. הפרויקט מערער על הסדרים החברתיים שמגדירים מי רשאי לראות ולהיראות, לשמוע ולהישמע, לפעול ולהיות מופעל. באמצעות הנחיות אבסורדיות וחוויות של חסך חושי, המכון מזמין את המשתתפים לחוות מחדש את הכוח הנמצא בגבולות התפיסה שלהם. החללים השונים מציעים לקהל תנאים של הגבלת חושים. הקהל אינו כנוע לתנאים אלה, כי אם בוחר להתנסות בהם הלכה למעשה, כשההימנעות היא אפשרות לגיטימית נוכחת כל הזמן. באמצעות הנחיות שמובילות את המשתתפים להגביל את עצמם, הם ממלאים תפקיד במשטור העצמי של חושיהם. בכך, המכון יוצר מרחב מקומי שהגוף מתגלה בו כזירה פוליטית המקיימת מאבק בין חירות אישית לבין כוחות חברתיים המכתיבים את החוויה. הפרויקט מעלה שאלות על חופש ועל הגוף כאמצעי לפעולה ולמרד, במטרה להחזיר למשתתפים את השליטה על האופן שבו הם חווים את המציאות ובוחרים להשתתף בה. מנהימור מסמנת את גבולות החושים דרך השימוש בהם עצמם, ובתוך כך שואפת לחולל מקום המאפשר מפגש מחודש עם החושים וארגון של הסדר הפנימי בינינו לבין עצמנו.

אנושיק

שירות ההוראות

• •

• • •

בין קירות המכון
לחסך חושי
מרוץ

התמסרות היא בחירה
לא מתכון
לאסון

ערה?

לא להיות – זאת בחירה
לא לגמרי רעה
המכון לחסך – לשים את החושים
במגרה

• • • •

הגוף הוא זירה אחרונה שבה הכל יכרע.
בין הקירות הקשובים של המכון, אתם מזמנים לחוות את השקט שההוראות
מביאות,
ולהתמסר – או אולי להתנגד – למה שהחללים מכתיבים.

בקפסולה האטומה, התמסרות יכולה להפך למנוחה נצחית,
אך גם להתהוות מחדש כבחירה להיות.

הכסא המרחף בפסגת הבמה דורש שתפנו את המבט מטה ותטעמו מהציות.
שם תגלו את האפשרויות להתעורר מתוך ההוראות.

ובמערות הסאונד, תחת הנטיפים, לשון של מתכת נוגעת-לא-נוגעת בשפה חדשה
שממתינה להחשף,
אם תרצו לטעם.

ברוכים הבאים וברוכים היוצאים
ברוכות הנזמות וברוכות הערות

ערה?

המרכז לאמנות דיגיטלית המכון לחקר חושי מרצון / אנושיק 03.2025 — 11.2024

THE INSTITUTE
FOR VOLUNTARY
SENSORY
DEPRIVATION

מרצון

חושי

לחקר

המכון